

مبانی فقهی و حقوقی

نقش مردم در حکومت اسلامی

مؤلف: حسین پیرعلی

سرشناسه	پیرعلی، حسین، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور	مبانی فقهی و حقوقی نقش مردم در حکومت اسلامی / حسین پیرعلی.
مشخصات نشر	تهران: نماد اندیشه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۳۹ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۴۵-۲۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹ - ۱۳۶۸. - دیدگاه درباره حقوق اساسی مردم
موضوع	Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI -- Views on People (Constitutional law)
موضوع	اسلام و دولت
موضوع	Islam and state:
موضوع	مشروعیت حکومت (فقه)
موضوع	(Legitimacy of governments (Islamic law*:
موضوع	مردم (حقوق اساسی) -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	People (Constitutional law) -- Religious aspects -- Islam
رده بندی دیویی	۲۸۳۳/۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۲۵۱۱۰۰۰

عنوان کتاب: مبانی فقهی و حقوقی نقش مردم در حکومت اسلامی

نویسنده: حسین پیرعلی

ناشر: نماد اندیشه

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۴۵-۲۵-۱

قیمت: ۱۰،۰۰۰ تومان

انتشارات نماد اندیشه

مدیرمسئول: اعظم کتابی ۰۹۱۲۳۱۰۸۲۶۱

ستارخان، سازمان آب، آریافر، پردیس، پردیس پنج، شماره هفده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۹	فصل اول - تعاریف و مفاهیم
۱۱	تعریف لغوی حکومت
۱۲	تعریف اصطلاحی حکومت
۱۳	تعریف دولت
۱۳	تعریف حکومت
۱۵	حکومت اسلامی (حکومت دینی)
۲۸	تعریف بوی مردم
۲۸	تعریف مردم
۲۹	تعریف حاکمیت
۲۹	حاکمیت ملت چگونه حقوق را می‌کند
۳۱	تاریخچه حکومت اسلامی
۳۵	فصل دوم - نقش مردم در حکومت اسلامی از دیدگاه امامیه و قوانین موضوعه
۳۷	نقش مردم در حکومت اسلامی از دیدگاه امامیه و قوانین موضوعه
۳۷	الف - مردم و تشکیل حکومت اسلامی
۳۸	ب - نقش مردم در تشکیل حکومت اسلامی از دیدگاه فقها
۴۱	ج - نظریه کارآمدی
۴۲	د - دلایل وابسته بودن تشکیل حکومت اسلامی به آرای اکثریت مسلمانان
۵۰	ه - نقد و بررسی سوالات احتمالی
۶۶	گزیده‌ای از بیانات امام خمینی (ره) در خصوص نقش مردم در حکومت اسلامی
۶۷	نقش مردم در حکومت اسلامی از دیدگاه قوانین موضوعه
۷۱	الف - حاکمیت در قانون اساسی
۷۱	مقدمه قانون اساسی
۷۳	حاکمیت در اصول قانون اساسی
۷۵	رهبری و نقش مردم
۷۸	مجلس خبرگان
۷۹	ب - مردم و اداره امور کشور

۷۹.....	اداره کلی امور .....
۸۳.....	ریاست جمهوری و قوه مجریه .....
۸۳.....	ریاست جمهوری .....
۸۴.....	وزراء .....
۸۵.....	قوه مقننه .....
۹۰.....	نظارت مردم .....
۹۰.....	شیوه‌های اعمال نظارت توسط مردم .....
۹۰.....	مصاحبات و رسانه‌های گروهی .....
۹۱.....	تزاب تشکیلات سیاسی .....
۹۲.....	انجاعات و راهپیمایی‌ها .....
۹۲.....	شوراب .....
۹۴.....	گزیده‌ای از بیانات امام خمینی (ره) در خصوص حقوق مردم .....
۹۷.....	فصل سوم - وظایف مردم و حکومت در قبال یکدیگر .....
۹۹.....	بزرگترین حقوق .....
۱۰۰.....	حقوق متقابل حکومت و مردم «ذخیره می» .....
۱۰۲.....	حدود خدا .....
۱۰۴.....	انس و الفت در مسیر بالندگی .....
۱۰۷.....	عزت دینی .....
۱۰۹.....	تأثیر تربیتی متقابل .....
۱۱۵.....	آثار حق‌شناسی متقابل در توسعه ارزشها .....
۱۱۶.....	الف- عزیز شدن حق .....
۱۱۸.....	ب- شادابی اندیشه‌های دینی .....
۱۲۰.....	گزیده‌ای از بیانات امام خمینی (ره) در خصوص وظایف مردم و حکومت در قبال یکدیگر .....
۱۲۳.....	خلاصه مطالب .....
۱۲۷.....	فهرست منابع .....

پیشگفتا

خداوند پسران را نلق سان به عنوان اشرف مخلوقات برای این موجود مکلف، پیامبرانی برای هدایت آن مخرن و اجرای احکام خویش فرستاد و انسان موجودی است که قابلیت درک و عمل احکام الهی را دارد. در نتیجه ارسال تمام پیامبران و ابلاغ احکام الهی در کلیه شرایع ادیان حول محور بشریت است. خداوند انسان را موجودی اجتماعی آفریده و برای هدفمند بودن این جامعه انسانی شخصیت‌هایی که جنبه‌ی الگویی برای بشر دارد را تحت عنوان پیامبران تشکیل داد که از جنس خود بشر می‌باشند. یکی از وظایف پیامبران تشکیل حکومت الهی است که تحت آن حکومت احکام الهی و فرامین خداوند اجرا و جامه‌ی عمل ببوشد. این هدف کلی است اما سخن این است که نقش مردم در حکومت الهی و در نهایت حکومت اسلامی چه اندازه است؟ آیا اساساً مردم نقشی دارند یا نه؟ و اگر نقش دارند چگونه و به چه نسوبه است؟ در بین فقهاء و علماء در این خصوص اختلاف نظر است. اما در مطالعه و بررسی اجمالاً نظرات، به نظر می‌رسد تقریباً به صورت اجماعی فقهاء و علماء معتقدند در مشروعیت حکومت اسلامی مردم نقشی ندارند. این مشروعیت از سوی خدا است ولی در مقبولیت و به وجود آمدن و تشکیل حکومت اسلامی مردم نقش صددرصدی دارند.

نقش مردم در حکومت اسلامی در دو جنبه قابل بررسی است. یکی در مشروعیت‌بخشیدن به حکومت اسلامی و دیگری در عینیت‌بخشیدن به آن. به اتفاق نظر مسلمانان مشروعیت حکومت رسول‌الله، از سوی خدای متعال بوده است، یعنی خدا حق

حکومت را به ایشان عطا فرمود و رأی و نظر مردم هیچ نقشی در مشروعیت حکومت آن حضرت نداشت. ولی در تحقق حکومت پیامبر(ص) نقش اساسی از آن مردم بوده، یعنی آن حضرت با یک نیروی قهری حکومت و دستورات خویش را برای مردم بیان کرد و مردم آن نیوه و روش حکومتی رسول خدا(ص) را از جان و دل قبول و با پیامبر بیعت کردند و میا خود حکومت پیامبر اکرم(ص) را پذیرفتند و با کمک همان مردم پایه‌های حکومت اسلامی در جهان شکل گرفت.

www.ketab.ir